

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ WIENZYWOTECIOŃ
ul. Warszawska 12
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 341 64 52
regionaln@bip.p.lublin.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXVIII

Marzec 2009

Nr 3

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TELEFON (025) 640-70-56; FAX (025) 644-87-44

WWW.DIECEZJA.SIEDLCE.PL

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ „UNITAS”

08-110 SIEDLCE - SZKOLNA 22, TELEFON (025) 632-27-66

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXVIII

Marzec 2009

Nr 3

STOLICA APOSTOLSKA

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO BENEDYKTA XVI NA WIELKI POST 2009 R.

Drodzy bracia i siostry!

Na początku Wielkiego Postu, który jest drogą intensywnego przygotowania duchowego, liturgia zachęca nas do trzech praktyk pokutnych, bardzo bliskich biblijnej i chrześcijańskiej tradycji - modlitwy, jałmużny i postu - abyśmy mogli jak najlepiej obchodzić Święta Wielkanocy i doświadczyć mocy Boga, który - jak będziemy słuchać podczas Wigilii Paschalnej - „oddala zbrodnie, z przewin obmywa, przywraca niewinność upadłym, a radość smutnym, rozprasza nienawiść, usposabia do zgody i ugina potęgę” (*Exultet*).

W tradycyjnym Orędziu na Wielki Post chciałbym w tym roku w szczególności rozważyć wartość i sens postu. Wielki Post bowiem przywodzi na myśl 40-dniowy post, jaki Pan odbył na pustyni przed rozpoczęciem swojej publicznej działalności. W Ewangelii czytamy: „Wtedy Duch wyprowadził Jezusa na pustynię, aby był kuszony przez diabła. A gdy pościł już czterdzieści dni i czterdzieści nocy, poczuł w końcu głód” (Mt 4,1-2). Podobnie jak Mojżesz przed otrzymaniem tablic Dekalogu (por. Wj 34, 28), podobnie jak Eliasz, zanim spotkał Boga na górze Horeb (por. 1 Krl 19,8), tak i Jezus, modląc się i poszcząc, przygotowywał się do swojej misji, której początkiem było trudne starcie z kusicielem.

Możemy sobie zadać pytanie, jaką wartość i jaki sens ma dla nas, chrześcijan, rezygnacja z czegoś, co samo w sobie jest dobre i pozwala nam żyć. Pismo Święte i cała chrześcijańska tradycja uczy, że post pomaga unikać grzechu i tego wszystkiego, co do niego prowadzi. Dlatego też w historii zbawienia wielokrotnie odnajdujemy zachętę, by pościć. Już na pierwszych stronicach Pisma Świętego Bóg nakazuje człowiekowi, by nie jadł owocu zakazanego: „Z wszelkiego drzewa tego ogrodu możesz spożywać do woli; ale z drzewa poznania dobra i zła nie wolno ci jeść, bo gdy z niego spożyjesz, niechybnie umrzesz” (Rdz 2,16-17). Komentując Boży nakaz, św. Bazyli zauważa, że „post został nakazany w Raju”, a „pierwsze takie polecenie zostało wydane Adamowi”. I kończy tak: „Zakaz ‘nie wolno ci jeść’ jest zatem prawem postu i wstrzemięźliwości” (por. *Sermo de jejunio*: PG 31, 163,98). Zważywszy na to, że wszyscy jesteśmy obciążeni grzechem i jego konsekwencjami, post jest nam dany jako środek pozwalający odnowić przyjaźń z Bogiem. Tak uczynił Edrasz przed powrotem do Ziemi Obiecanej z wygnania, zachęcając zgromadzony lud do postu, „byśmy się umartwili - mówi - przed Bogiem naszym” (Ezd 8,21). Wszechmocny wysłuchał ich modlitwy oraz zapewnił swoją przychylność i opiekę. Podobnie zachowali się mieszkańcy Niniwy, którzy posłuchali Jonaszowego wezwania do pokuty i na znak szczerości ogłosili post, mówiąc: „Kto wie, może się zwróci i ulituje Bóg, odstąpi od zapalczywości swego gniewu, i nie zginiemy?” (Jon 3,9). Również wtedy Bóg wejrzał na ich czyny i ich oszczędził.

W Nowym Testamencie Jezus ukazuje głęboką przyczynę postu, piętnując zachowanie faryzeuszy, którzy skrupulatnie przestrzegali nakazów prawa, choć ich serca były od Boga daleko. Prawdziwy post, powtarza w innym jeszcze momencie Boski Nauczyciel, to wypełnianie woli Ojca Niebieskiego, który „widzi w ukryciu i odda tobie” (por. Mt 6,18). On sam daje tego przykład, odpowiadając szatanowi, po 40 dniach spędzonych na pustyni, że „nie samym chlebem żyje człowiek, ale każdym słowem, które pochodzi z ust Bożych” (Mt 4,4). Celem prawdziwego postu jest zatem spożywanie „prawdziwego pokarmu”, którym jest pełnienie woli Ojca (por. J 4,34). Skoro więc Adam nie posłuchał nakazu Boga, by „nie spożywać owocu z drzewa poznania dobra i zła”, człowiek wierzący poprzez post pragnie z pokorą zawierzyć się Bogu, ufając w Jego dobroć i miłosierdzie.

Praktyka postu była bardzo rozpowszechniona we wspólnocie pierwszych chrześcijan (por. Dz 13,3; 14,22; 27,21; 2 Kor 6,5). Również Ojcowie

Kościół mówi o mocy postu, która chroni przed grzechem, tłumi pragnienia „starego Adama” i przeciera w sercach ludzi wierzących drogę ku Bogu. Post jest także częstą praktyką świętych wszystkich epok i przez nich zalecaną. Św. Piotr Chryzolog napisał: „Duszą modlitwy jest post, a życiem postu miłosierdzie. Kto się więc modli, niech pości, a kto pości, niech spełnia uczynki miłosierdzia, niech wysłucha proszącego, który chce być słyszany. W ten sposób otwiera dla siebie uszy Boga, który nigdy się nie zamyka na głos błagającego” (*Kazanie 43*: PL 52, 320. 332).

Wydaje się, że w obecnych czasach zmniejszyło się nieco znaczenie duchowe praktyki postu, a stała się ona raczej - w kulturze zdominowanej przez poszukiwanie dobrobytu materialnego - środkiem terapeutycznym, wspomagającym pielęgnację własnego ciała. Poszczenie służy oczywiście dobrej kondycji fizycznej, ale dla ludzi wierzących stanowi w pierwszej kolejności „terapię” pomagającą leczyć to wszystko, co uniemożliwia wypełnianie woli Boga. W Konstytucji apostolskiej *Paenitemini* z 1966 r. sługa Boży Paweł VI stwierdził, że należy postrzegać post w kontekście powołania każdego chrześcijanina, który „nie dla siebie (...) żyć winien, ale dla Boga, który go umiłował i za niego wydał samego siebie, żyć też winien dla braci” (por. rozdz. I). Wielki Post mógłby być dobrą okazją do przypomnienia sobie zasad zawartych w cytowanej Konstytucji apostolskiej, podnosząc tym samym wartość autentycznego i niezmiennego znaczenia tej pradawnej praktyki pokutnej, która może nam pomóc przezwyciężyć nasz egoizm i otworzyć serce na miłość Boga i bliźniego, co stanowi pierwsze i najważniejsze przykazanie nowego Prawa, a zarazem kompendium całej Ewangelii (por. Mt 22,34-40).

Skrupulatne przestrzeganie postu przyczynia się ponadto do nadania osobie - jej ciału i duszy - spójności, co pomaga jej unikać grzechu i wzrastać w zażyłości z Bogiem. Św. Augustyn, który dobrze znał własne złe skłonności i nazywał je „węzłem zawikłanym i splątanym” (por. *Wyznania*, II, 10.18), w traktacie o „Użyteczności postu» pisał: Zadaję sobie wielkie udręki, aby On mi przebaczył, sam siebie karzę, aby On mi pomógł, by znalazł we mnie upodobanie, by zaznać Jego słodyczy” (*Sermo 400,3,3*: PL 40,708). Odmawianie sobie pokarmu materialnego, który żywi ciało, umacnia wewnętrzną gotowość do słuchania Chrystusa i żywienia się Jego zbawczym słowem. Przez post i modlitwę pozwalamy, by On przychodził

i by zaspokajał największy głód, jakiego doświadczamy w naszym wnętrzu: głód i pragnienie Boga.

Jednocześnie post pomaga nam uświadomić sobie, w jakiej sytuacji żyje wielu naszych braci. W Pierwszym Liście św. Jan napomina: „Jeśliby ktoś posiadał na świecie majątek i widział, że brat jego cierpi niedostatek, a zamknął przed nim swe serce, jak może trwać w nim miłość Boga?” (3,17). Dobrowolny post pomaga nam naśladować styl Dobrego Samarytanina, który pochyła się nad cierpiącym bratem i śpieszy mu z pomocą (por. Enc. Deus caritas est, 15). Nasz wolny wybór, jakim jest rezygnacja z czegoś, aby pomóc innym, w konkretny sposób pokazuje, że bliźni przeżywający trudności nie jest nam obcy. Właśnie po to, by pobudzić do zachowania takiej nacechowanej otwartością i wrażliwością postawy wobec braci, zachęcam parafie i wszystkie inne wspólnoty, żeby w okresie Wielkiego Postu wierni częściej praktykowali post, indywidualnie i wspólnotowo, oddając się ponadto słuchaniu Słowa Bożego, modlitwie i uczynkom miłosierdzia. Taki właśnie był od początku styl życia chrześcijańskiej wspólnoty, w której organizowano specjalne zbiórki (por. 2 Kor 8-9; Rz 15,25-27), a wierni byli zachęceni do oddawania biednym tego, co dzięki postowi udało się odłożyć (por. Didascalia Ap., V, 20,18). Także dziś należy na nowo odkrywać tę praktykę i do niej zachęcać, przede wszystkim w liturgicznym okresie Wielkiego Postu.

Z tego, co powiedziałem, jasno wynika, że post jest wartościową praktyką ascetyczną, duchową bronią w walce z wszelkim możliwym nieuporządkowanym przywiązaniem do nas samych. Dobrowolna rezygnacja z przyjemności, jaką jest jedzenie, i z innych dóbr materialnych pomaga uczniowi Chrystusa panować nad innymi rodzajami głodu osłabionej grzechem pierwotnym natury, którego negatywne skutki odbijają się na całej osobowości człowieka. Do tego też zachęca starożytny liturgiczny hymn wielkopostny: „*Utamur ergo parcius, / verbis, cibis et potibus, / somno, iocis et arctius / perstemus in custodia* - Ten czas przeżyjmy w skupieniu, krótsze niech będą rozmowy, skromniejsze nasze posiłki, więcej czuwania”.

Drodzy bracia i siostry, jak widzimy, post ostatecznie ma pomagać każdemu z nas - jak pisał Sługa Boży Papież Jan Paweł II - w czynieniu z siebie całkowitego daru dla Boga (por. Enc. Veritatis splendor, 21). Niech zatem Wielki Post posłuży każdej rodzinie i każdej chrześcijańskiej wspólnotie

do oddalenia wszystkiego, co rozprasza ducha, i pogłębienia tego, co karmi duszę, otwierając ją na miłość Boga i bliźniego. Myślę szczególnie o intensywnej modlitwie, *lectio divina*, częstszym przystępowaniu do Sakramentu Pojednania oraz aktywnym uczestniczeniu w Eucharystii, a przede wszystkim w niedzielnej Mszy św. Z takim wewnętrznym nastawieniem wejdźmy w pokutny klimat Wielkiego Postu. Niech nam towarzyszy Błogosławiona Dziewica Maryja, *Causa nostrae laetitiae*, i niech nas wspiera w trudzie wyzwalania serc naszych z niewoli grzechu, by coraz bardziej stawały się „żywym tabernakulum Boga”. Z tymi życzeniami zapewniam o modlitwie, aby każdy wierzący i każda kościelna wspólnota z pożytkiem szli wielkopostną drogą, i z serca udzielam wszystkim Apostolskiego Błogosławieństwa.

Watykan, 11 grudnia 2008 r.

Benedictus PP XVI

Uwaga: tłumaczenie wg. L'Osservatore Romano jest tym samym, które przekazała Libreria Editrice Vaticana, z niewielkimi poprawkami

EPISKOPAT POLSKI

KOMUNIKAT Z 347. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W dniach od 10 do 11 marca 2009 roku odbyło się w Warszawie 347. zebranie plenarne Konferencji Episkopatu Polski. W pierwszym dniu obrad biskupi wybrali przewodniczącego i zastępcę Konferencji, powierzając te funkcje na kolejne pięcioletnie abp. Józefowi Michalikowi oraz abp. Stanisławowi Gądeckiemu. Składają im też podziękowanie za ofiarne pełnienie obowiązków w poprzedniej kadencji.

1. Pasterze Kościoła w Polsce z troską obserwują społeczne skutki kryzysu, a zwłaszcza wzrost bezrobocia. Dotyka ono wielu rodzin, a nawet mieszkańców całych miejscowości. Bezrobocie staje się ponownie wyzwaniem dla tych, którzy sprawują władzę i całego społeczeństwa, dla samorządu i wspólnot parafialnych.

Biskupi apelują do wszystkich o ducha solidarności; do pracodawców – o realizację społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, a do pracowników – o współdziałanie w przezwyciężaniu skutków kryzysu.

Zwracamy się do wspólnot parafialnych, do ruchów i stowarzyszeń katolickich, do parafialnych zespołów Caritas z prośbą o konkretną pomoc wszystkim osobom dotkniętym skutkami kryzysu. Jest on również czasem próby i wezwaniem do osobistego umiaru i solidarności, do dzielenia się chlebem i otoczenia pomocą wszystkich potrzebujących, by nikt nie był opuszczony i pozostawiony samemu sobie. W trwającym Roku św. Pawła pamiętajmy o jego wezwaniu: jeden drugiego brzemiona noście i tak wypełnicie prawo Chrystusowe (Ga 6, 2).

2. W dniach od 2 do 10 czerwca br. będziemy przeżywać 30. rocznicę pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski. Miała ona nie tylko głęboki wymiar religijny, ale również wymiar społeczny i polityczny; zapoczątkowała i przyspieszyła zmiany w naszej Ojczyźnie, a w konsekwencji w innych krajach. Jedynym orężem Jana Pawła II było słowo ewangelicznej prawdy i miłości. To słowo poruszyło sumienia i przywróciło poczucie godności narodowi upokarzanemu obcą, bezbożną ideologią. To słowo zbudziło zryw

ogólnonarodowej solidarności, która stała się początkiem pozytywnych zmian, prowadzących do wolności.

Biskupi są przekonani, że trzeba powracać do tamtych dni nie tylko po to, żeby wspominać i świętować kolejną rocznicę, ale żeby odnowić w nas samych entuzjizm wiary, który nam wtedy towarzyszył.

Biskupi zachęcają, aby w uroczystościach związanych z tą rocznicą nie tylko w Warszawie podczas II Dnia Dziękczynienia, w Krakowie, Częstochowie i Gnieźnie, ale we wszystkich diecezjach, rozważyć to, co dokonało się przed laty, a do dziś jest wciąż aktualne.

Warto przywołać słowa wypowiedziane w Gnieźnie na Wzgórzu Lecha: „Ten papież (...) przychodzi dziś na to miejsce, aby (...) wobec całego Kościoła, Europy i świata mówić o tych często zapomnianych narodach i ludach”.

Przygotowując się do 30. rocznicy pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II, biskupi przypominają jego naukę o godności i nienaruszalności życia każdego człowieka. W sprzeczności z prawem do życia i nauką Kościoła są wypowiedzi, m.in. przedstawicieli władzy, o możliwości wprowadzenia w naszym kraju prawa do eutanazji.

3. Konferencja Episkopatu Polski wyraża podziękowanie producentom filmu *Popiełuszko*. Wolność jest w nas za odważne podjęcie wyzwania i ukazanie współczesnemu pokoleniu postaci Kapłana-Męczennika, dziś kandydata na ołtarze, Sługi Bożego ks. Jerzego Popiełuszki. Biskupi zachęcają zwłaszcza młodzież, katechetów i wychowawców do obejrzenia filmowej lekcji niedawnej historii naszego Narodu.

4. Biskupi w trakcie obrad wskazali na konieczność pasterskiej troski o środowiska powołaniowe, jakimi są: rodzina, szkoła, wspólnota parafialna, służba liturgiczna – szczególnie ministranci i lektorzy, a także ruchy i grupy formacyjne. Są to miejsca dojrzewiania i rozeznawania życiowego powołania. Ofiarowany przez Boga człowiekowi dar powołania domaga się odważnego przyjęcia i pomocy wszystkich osób towarzyszących młodym ludziom w ich rozwoju. Biskupi zachęcają do modlitwy o powołania i do wytrwałej opieki duszpasterskiej, zwłaszcza nad ministrantami we wspólnotach parafialnych. Niech prowadzone kierownictwo duchowe pomoże chłopcom i dziewczętom

w rozeznaniu drogi życiowej, a powołanym ułatwi podjęcie wezwania do służby Ewangelii.

5. Biskupi dziękują Caritas oraz wszystkim innym kościelnym organizacjom charytatywnym za ich codzienną troskę o ubogich i potrzebujących pomocy. Dzięki ofiarności wiernych Caritas mogła przyjąć z pomocą ofiarom klęsk żywiołowych, które dotknęły niektóre regiony naszego kraju oraz ofiarom konfliktów zbrojnych i kataklizmów w Afryce, Gruzji i Strefie Gazy. Jest to świadectwem chrześcijańskiej miłości bliźniego oraz „wyobraźni miłosierdzia”, którą starał się rozbudzić swoim nauczaniem Sługa Boży Jan Paweł II.

Pasterze Kościoła zachęcają wiernych do przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz Caritas Polska, Caritas diecezjalnych lub innych organizacji pożytku publicznego, które pełnią ofiarną służbę człowiekowi. Skorzystanie z możliwości przekazania 1% podatku dochodowego organizacjom charytatywnym jest znakiem odpowiedzialności społecznej i troski o bliźnich.

6. Zebranie plenarne wysłuchało relacji o duszpasterstwie Polaków za granicą. Biskupi dziękują kapłanom i osobom konsekrowanym za codzienną posługę wśród rodaków. Kościół w Polsce otacza ich nieustanną modlitwą i troską.

7. Episkopat Polski z uznaniem przyjął informację o senackich poprawkach do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. Zespół Apostolstwa Trzeźwości Konferencji Episkopatu Polski, a także diecezjalni duszpasterze trzeźwości i duszpasterze sportu, wskazywali niebezpieczeństwa kryjące się za zapisami ustawy umożliwiającymi handel alkoholem na stadionach i innych obiektach sportowych. Swój sprzeciw wobec tych regulacji zgłaszało również wiele innych środowisk, w tym skupiających kibiców.

Biskupi wyrażają nadzieję, że w dalszych etapach procesu legislacyjnego posłowie, tak jak senatorowie, wezmą odpowiedzialność za godne i bezpieczne życie Polaków. Nie wolno dopuszczać do degradacji człowieka, rodziny, społeczeństwa, gdy się za nie wzięło odpowiedzialność wobec historii! (Jan Paweł II, Jasna Góra, 12 VI 1987). Zaangażowanie w obronę trzeźwości jest jedną z dróg troski o życie indywidualne i narodowe.

8. W dniach od 17 do 23 marca 2009 r. Ojciec Święty Benedykt XVI będzie pielgrzymował do Kamerunu i Angoli. Biskupi proszą wszystkich o modlitwę za Papieża w czasie jego apostołskiej posługi w Afryce.

W okresie Wielkiego Postu i przygotowywania się do Świąt Paschalnych pasterze Kościoła błogosławią wszystkim wiernym na owocne przeżycie czasu nawrócenia i pokuty.

Podpisali:

*Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
zgrupowani na 347. zebraniu plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Warszawa, 11 marca 2009 r.

KOMUNIKAT SEKRETARIATU KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Biskupi Polscy zgromadzeni na 347. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, dokonali w dniu 10 marca br. – zgodnie z art. 8 Statutu KEP – wyboru na urząd Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski oraz na urząd jego Zastępcy.

Przewodniczącym Konferencji Episkopatu Polski na 2. kadencję został wybrany Ks. Arcybiskup Józef Michalik, Metropolita Przemyski. Funkcję Zastępcy Przewodniczącego KEP Zebranie Plenarne powierzyło, na 2. kadencję, Ks. Arcybiskupowi Stanisławowi Gądeckiemu, Metropolicie Poznańskiemu.

+ Stanisław Budzik
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 16 marca 2009 r.

SEP – 2.2-6

BISKUP SIEDLECKI

SŁOWO BISKUPA ORDYNARIUSZA NA DZIEŃ ŚWIĘTOŚCI ŻYCIA

„Szanuj, broń, miłuj życie i służ życiu – każdemu życiu ludzkiemu” (EV 5). Od jedenastu już lat Kościół w Polsce obchodzi Dzień Świętości Życia. W ten sposób podejmujemy propozycję Sługi Bożego Ojca Świętego Jana Pawła II – wielkiego obrońcy życia, przedstawioną w encyklice *Evangelium vitae* (n.85), aby w każdym kraju obchodzono taki dzień, mający uwrażliwiać Kościół i świat na wartość i sens życia ludzkiego. Dzień ten został związany z uroczystością Zwiastowania Pańskiego.

Początek ziemskiego życia Jezusa, a zarazem początek naszego odkupienia przypomina nam, że ludzkie życie jest wielkim darem samego Boga i dane nam do współpracy w przekazywaniu życia. Żaden człowiek nie ma prawa niszczyć oraz pozbawiać go drugiego człowieka.

Wszyscy jesteśmy wezwani do tego by być apostołami świętości życia. Przez modlitwę trzeba otoczyć miłością zagrożone życie i być w ten sposób strażnikiem daru życia w swojej rodzinie i całej ludzkiej rodzinie. Dzieło Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego podjęte w obronie życia małego, bezbronnego człowieka, to nie tylko piękna odpowiedź chrześcijanina na hasło roku duszpasterskiego - „Otoczmy troską życie”, ale to nade wszystko uczynek miłosierdzia, o który prosi nas Chrystus: „Wszystko, co uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, Mnieście uczynili” (Mt 25, 40). Dziękując Bogu za dar każdego ludzkiego życia i przepraszając w okresie Wielkiego Postu za liczne grzechy nieposzanowania tego daru od poczęcia aż do naturalnej śmierci, włączmy się w nurt modlitw, ofiar i czynów miłosierdzia w intencji każdego poczętego ludzkiego życia. Dzień Świętości Życia niech będzie okazją do podjęcia przez wiernych, którym nie jest obojętne ludzkie życie, tego dzieła.

Dziewięćmiesięczna modlitwa broni poczęte, a niechciane dzieci przed śmiercią z rąk własnych rodziców i stoi u początku nawrócenia ich serc do Boga, który jest Panem Życia i Śmierci. Taka modlitwa od jest od lat podejmowana przez wiernych w naszej ojczyźnie i na całym świecie. Ma to miejsce także w wielu parafiach naszej diecezji. Kieruję zachętę i zaproszenie, by jak najwięcej osób podejmowało tę modlitwę. Niesie ona w świat Ewangelię Życia oraz

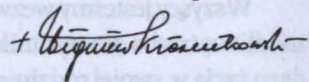
sprawia, że w sercach małżonków rodzi się gotowość na przyjęcie Bożego daru życia.

Jako uczniowie Chrystusa otoczmy troską życie na każdym jego etapie, otoczmy je jeszcze większą miłością, by świętość życia została w pełni dostrzeżona i przyjęta przez nas w życiu rodzinnym i społecznym, a dla rządzących była przekonywującym i czytelnym drogowskazem przy stanowieniu praw w naszej ojczyźnie. Otoczmy troską każde życie: poczęte, dziecka, naszych bliskich, chorych, osób niepełnosprawnych, samotnych i w podeszłym wieku.

Prośmy Chrystusa, który jest nadzieją naszego zbawienia, aby był ostatecznym źródłem naszej troski o życie. A dzieło Duchowej Adopcji Dziecka Poczętego, do którego zachęcam każdego i każdą z Was niech będzie znakiem tej szczególnej naszej troski o prawo do życia dla każdego.

Wszystkim gotowym podjąć to wezwanie z serca błogosławię

Biskup Siedlecki

Siedlce, 14 marca 2009 r.

do duszpasterskiego wykorzystania w niedzielę 22 marca 2009 r.

DEKRET

NA REKOLEKCJE KAPLAŃSKIE

Zgodnie z kan. 396n. Kodeksu Prawa Kanonicznego, niniejszym zarządzam wizytacje kanoniczne na 2009 rok. Osobiście dokonam wizytacji w parafiach dekanatów:

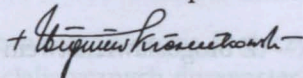
- wisznickiego
- żelechowskiego

Biskup Henryk Tomasik, jako mój delegat, zwizytuje parafie dekanatów:

- suchożebrskiego
- zbuczynskiego

Wizytacji podlegają wszystkie sprawy przewidziane w prawie kanonicznym, ze szczególnym uwzględnieniem tych, o których mowa w moim „pro memoria” z 22 listopada 2005 r. (*Wiadomości Diecezjalne Siedleckie 74(2005), nr 11, s. 461n.*). Proszę Księża Dziekanów o uzgodnienie terminów wizytacji w poszczególnych parafiach.

Biskup Siedlecki

Kanclerz

Piotr Sawczuk

L. dz. 227/09

Siedlce, dnia 3 marca 2009 r.

Otrzymują Księża Dziekani w/w dekanatów.

DEKRET

Przychylając się do prośby Księdza Proboszcza parafii p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Krzesku, niniejszym, z dniem 20 marca 2009 r., powołuję przy tej parafii Centrum Edukacji Ekologicznej p.w. św. Franciszka z Asyżu.

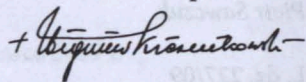
Jako, że w Krzesku owocnie działa od ponad ośmiu lat Diecezjalny Ośrodek Trzeźwości, dzięki powołaniu do życia Centrum, będzie można wzbogacić realizowany przez Ośrodek program profilaktyczny o elementy związane z ochroną środowiska i ukierunkowane na budzenie wrażliwości ekologicznej.

Kierownikiem ustanowionego Centrum Edukacji Ekologicznej p.w. św. Franciszka z Asyżu mianuję Ks. Kanonika magistra Andrzeja Kieliszka, Proboszcza parafii Krzesk i jednocześnie kierownika Diecezjalnego Ośrodka Trzeźwości.

Z błogosławieństwem pasterskim

Biskup Siedlecki

Kanclerz
Piotr Sawczuk

L. dz. 252/09
Siedlce, dnia 17 marca 2009 r.

ZAPROSZENIE NA REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE

Czcigodni Księża Dziekani!

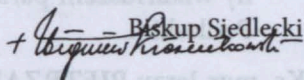
Zwracam się z prośbą o przekazanie Księżom w swoich dekanatach (łącznie z Księżmi emerytami oraz Księżmi pracującymi poza duszpasterstwem parafialnym) informacji, że rekolekcje kapłańskie organizowane przez naszą diecezję w roku 2009 odbędą się w gmachu WSD w Nowym Opolu, w terminie:

Od 14 kwietnia (wtorek po Wielkanocy), godz. 20⁰⁰ do 18 kwietnia (sobota), ok. godz. 9⁰⁰. Przeprowadzi je Bp Paweł Socha, biskup pomocniczy diecezji zielonogórsko - gorzowskiej.

Proszę, aby Księża zamierzający wziąć udział w tych rekolekcjach zgłosili za pośrednictwem Dziekana swoje uczestnictwo – najpóźniej do końca marca br.

Możliwe jest także odprawienie rekolekcji poza naszą diecezją. Dotyczy to głównie Księży aktywnie działających w specjalistycznych duszpasterstwach, które organizują własne spotkania rekolekcyjne. W takich przypadkach, po odbyciu rekolekcji, proszę o przedstawienie odpowiedniego zaświadczenia w Kurii Diecezjalnej, najpóźniej do końca stycznia 2010 r.

Proszę też przypomnieć Kapłanom, którzy w roku 2008 uczestniczyli w rekolekcjach poza diecezją, a do tej pory nie przekazali zaświadczenia które to potwierdza, aby jak najszybciej to uczynili.

 Biskup Siedlecki

Siedlce, dnia 3 marca 2009 r.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

- Ks. Mieczysław **POCIEJUK** z dniem 30 stycznia 2009 r. został mianowany administratorem parafii p.w. św. Andrzeja z Awelinu w Radomyśli.
- Ks. mgr Zbigniew **NIKONIUK** z dniem 6 marca 2009 r. został włączony do składu Rady ds. Sanktuarium w Pratulinie.
- Ks. kanonik mgr Kazimierz **KOMAR** z dniem 10 marca 2009 r. został mianowany dziekanem dekanatu łosickiego, na następną 5-letnią kadencję.
- Ks. mgr lic. Roman **BANASIEWICZ** z dniem 15 marca 2009 r. został zwolniony z urzędu proboszcza parafii p.w. św. Stanisława BM w Ostrówkach i z dniem 16 marca 2009 r. mianowany administratorem parafii p.w. św. Anny w Wohyniu.
- Ks. mgr lic. Zdzisław **BRZOSKOWSKI** z dniem 15 marca 2009 r. został zwolniony z urzędu wikariusza parafii p.w. MB Nieustającej Pomocy w Radzynie Podlaskim i z dniem 16 marca 2009 r. mianowany proboszczem parafii p.w. św. Stanisława BM w Ostrówkach.
- Ks. mgr lic. Leszek Benedykt **DĄBROWSKI** z dniem 1 kwietnia 2009 r. został mianowany wikariuszem parafii Najświętszego Serca Jezusowego we Włodawie.
- Ks. mgr Andrzej **WISIO** z dniem 16 marca 2009 r. został zwolniony z urzędu wikariusza parafii p.w. św. Anny w Wohyniu i skierowany na urlop zdrowotny.
- Ks. mgr Piotr **ORŁOWSKI** z dniem 16 marca 2009 r. został mianowany wikariuszem parafii p.w. MB Nieustającej Pomocy w Radzynie Podlaskim.
- Ks. mgr Jerzy **PIETRZAK** z dniem 31 marca 2009 r. został zwolniony z urzędu wikariusza parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Kornicy i z dniem 1 kwietnia 2009 r. mianowany proboszczem parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Horodyszczu.
- Ks. kanonik mgr lic. Henryk **SIDORCZUK** z dniem 20 marca 2009 r. został zwolniony z funkcji kierownika kancelarii Sądu Biskupiego Siedleckiego

i mianowany pomocniczym wikariuszem sądowym, czyli wiceoficjałem, na okres 10 lat.

Ks. mgr Jacek **WOJDAT** z dniem 20 marca 2009 r. został mianowany notariuszem Sądu Biskupiego Siedleckiego, na okres 5 lat.

Ks. kanonik Piotr **ZABIELSKI** z dniem 31 marca 2009 r. został zwolniony z urzędu proboszcza parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Horodyszcu i przeniesiony na emeryturę.

EGZORCYŚCI

1. Ks. prałat dr Konstanty **KUSYK** z dniem 3 marca 2009 r. został ustanowiony diecezjalnym egzorcystą.
2. Ks. prałat dr Mieczysław **GŁOWACKI** z dniem 3 marca 2009 r. został ustanowiony diecezjalnym egzorcystą.

KOMUNIKATY KURII

KOMUNIKAT WYDZIAŁU DUSZPASTERSKIEGO

/18.03.2009/

Czcigodni Księża!

1. Tradycją stało się już, że w **Wielki Czwartek we Mszy Krzyżma** w Katedrze siedleckiej, o godz. 10:00 biorą udział ze swoimi kapłanami przedstawiciele służby liturgicznej. Podobnie jak w ubiegłym roku spotkanie rozpocznie się już o 9:00 – zawiązaniem wspólnoty, które prowadzić będą alumni III roku. Po Eucharystii zapraszamy do sali wielofunkcyjnej Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego przy parafii Św. Józefa w Siedlcach na dalszy ciąg programu, gdzie między innymi będzie czas na wspólny śpiew i integrację przy herbacie i słodyczach.

Wydział Duszpasterski zwraca się do Czcigodnych Księży o zorganizowanie takich grup (myślimy tu przede wszystkim o ministrantach, lektorach, członkach scholi, Ruchu „Światło – Życie” i innych) oraz takie zaplanowanie czasu, by móc zostać w Siedlcach przynajmniej do godz. 13:30. Prosimy o wcześniejsze wyznaczenie osoby, która zaprezentuje swoją grupę oraz o przywiezienie znaczków z nazwą parafii lub wspólnoty. Wszyscy ministranci i lektorzy przywożą swoje stroje liturgiczne.

2. W tym roku, **10 czerwca, przypada X rocznica wizyty apostolskiej Ojca Świętego Jana Pawła II w Siedlcach**. Z tego względu w naszej diecezji zaplanowany jest ciąg wydarzeń, które mają na celu przygotować nas do tej rocznicy jak również w sposób właściwy ją uczcić.

A. Wydział Duszpasterski Kurii Diecezjalnej Siedleckiej pod kierownictwem Księdza Biskupa Ordynariusza i przy współpracy wielu księży przygotowuje „czytanki majowe” oparte na homilii jaką wygłosił papież w Siedlcach. Tekst tych rozważań pod koniec kwietnia zostanie dostarczony do każdej parafii.

B. Został już zawiązany komitet organizacyjny obchodów X rocznicy wizyty naszego Wielkiego Rodaka – Papieża Jana Pawła II w Siedlcach. Jest to wydarzenie do którego w tym roku duszpasterskim przywiązujemy wielką wagę. Powiązane ono będzie z peregrynacją Krzyża Światowych

Dni Młodzieży, które w naszej diecezji również będzie miało miejsce 10 czerwca.

W związku z tym już dzisiaj zwracamy się do Czcigodny Księży o takie zaplanowanie działań duszpasterskich, aby 10 czerwca br. w Siedlcach zgromadziło się jak najwięcej wiernych. Prosimy, aby każda parafia przygotowała się do wydelegowania możliwie najliczniejszej reprezentacji. Spodziewamy się w Siedlcach minimum 20 tysięcy.

**Planowany, ramowy program obchodów X rocznicy wizyty apostoł-
skiej Jana Pawła II w Siedlcach (może ulec zmianie):**

Katedra siedlecka, Siedlce

- 16.00 rozpoczęcie adoracji Krzyża Świątowych Dni Młodzieży (Katedra Siedlecka; Krzyż przybędzie do nas z diecezji radomskiej)
- 17.00 procesja z Krzyżem ŚDM na Błonia Siedleckie ze stacjami przy budynkach różnych stanów życia społecznego

Błonia Siedleckie

- 17.30-19.00 zawiązanie wspólnoty
- 18.45 procesyjne wniesienie Krzyża ŚDM na Błonia Siedleckie i ustawienie Go na miejscu sprawowania Eucharystii
- 19.00 Eucharystia
- 20.30 słowo pasterskie Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego
- 21.00 Apel Jasnogórski
- 21.15 wyprowadzenie Krzyża ŚDM z Błoni Papieskich i przekazanie Go delegacji z diecezji lubelskiej
- 21.30 koncerty zespołów chrześcijańskich:
GOSPEL JOY (Poznań)
MALEO REGGAE ROCKERS (Wrocław)
- 24.00 zakończenie spotkania

Z Chrystusowym pozdrowieniem:
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego
Ks. dr Marek Paluszkiwicz

L.dz. 310/09
Siedlce, dnia 18.03.2009 r.

ZAPROSZENIE NA SPOTKANIE KSIĘŻY DZIEKANÓW

Czcigodni Księża Dziekani !

Pragnę uprzejmie poinformować, że dnia 1 kwietnia 2009 r. (w środę), o godz. 10⁰⁰, w rezydencji Biskupa Siedleckiego, przy ul. Cmentarnej 17, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów. Serdecznie zapraszamy.

Z wyrazami szacunku

Kanclerz
Ks. Piotr Sawczuk

L. dz. 312/09

Siedlce, dnia 18 marca 2009 r.

**PROGRAM UROCZYŚCIOŚCI ZWIĄZANYCH
Z IV ROCZNICĄ ŚMIERCI SŁUGI BOŻEGO
JANA PAWŁA II W SIEDLCACH
/28.03.2009/**

Czwartek 2 kwietnia

18.00 – Katedra siedlecka; MSZA ŚWIĘTA W INTENCJI BEATYFIKACJI SŁUGI BOŻEGO JANA PAWŁA II pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego. Wszystkich wiernych zapraszamy do uczestnictwa w Eucharystii, a kapłanów do koncelebry.

19.30 – Katedra siedlecka; Koncert w IV rocznicę śmierci Sługi Bożego Jana Pawła II - REQUIEM G. FAUREGO, jedna z kompozycji należących do światowej czołówki dzieł oratoryjno-kantatowych. Wykonawcy: Chór i Orkiestra Zespołu Szkół Muzycznych w Siedlcach. Dyrygent - ks. Michał Roman Szulik.

Około 20.30 (po przyjeździe z Katedry) – UROCZYŚCIOŚCI POD POMNIKIEM JANA PAWŁA II: czuwanie modlitewne przygotowane przez parafię św. Józefa, oraz Apel Jasnogórski, Słowo Pasterskie Biskupa Siedleckiego Zbigniewa Kiernikowskiego, zapalenie znicza pamięci.

REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE
WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE
/Nowe Opole, 14 -17 kwietnia 2009 r./

W dniach od 14 do 17 kwietnia 2009 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu odbędą się rekolekcje kapłańskie. Prowadzić je będzie Ks. Bp dr Paweł Socha.

Księża, którzy chcą wziąć udział w rekolekcjach do końca marca powinni zgłosić się do Księży Dziekanów. Ci, którzy nie zdążyli tego zrobić, proszeni są o zgłoszenie swojego zamiaru do Kurii Diecezjalnej (szczególnie Ci, którzy zamierzają nocować w seminarium).

PROGRAM REKOLEKCJI

WTOREK -14 KWIETNIA

- 20.00 - Nabożeństwo do Ducha Świętego, konferencja I
- 22.00 - Spoczynek

ŚRODA -15 KWIETNIA

- 7.00 - Wstanie
- 7.30 - Modlitwa Liturgii Godzin i medytacja
- 8.15 - Śniadanie
- 9.30 - Liturgia Godzin i konferencja II
- 11.00 - Msza św. z homilią
- 12.30 - Obiad
- 15.00 - Droga Krzyżowa
- 16.45 - Nieszpory i konferencja III
- 18.00 - Kolacja
- 19.30 - Adoracja Najświętszego Sakramentu, kompleta i Apel Jasnogórski

CZWARTEK -16 KWIETNIA

- 7.00 - Wstanie
- 7.30 - Modlitwa Liturgii Godzin i medytacja
- 8.15 - Śniadanie
- 9.30 - Liturgia Godzin i konferencja IV
- 11.30 - Konferencja V

- 12.30 - Obiad
- 14.30 - Nabożeństwo pokutne z homilią i rachunkiem sumienia
- 15.15 - Wystawienie Najświętszego Sakramentu -
spowiedź
- 16.30 - Błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem
- 17.00 - Msza św. z nieszporama i homilią
- 18.00 - Kolacja
- 19.30 - Pytania do rekolekcjonisty

PIĄTEK - 17 KWIETNIA

- 7.00 - Wstanie
- 7.30 - Modlitwa Liturgii Godzin i medytacja
- 8.15 - Śniadanie
- 9.30 - Liturgia Godzin i konferencja VI
- 11.30 - Konferencja VII
- 12.30 - Obiad
- 14.30 - Koronka do Miłosierdzia Bożego i modlitwa różańcowa w in-
tencji powołań i o świętość kapłańską
- 16.00 - Msza św. i zakończenie rekolekcji
- 17.00 - Kolacja

Módlmy się:

Panie Jezu! Pragnę odnowić w sobie charyzmat, który otrzymałem przez włożenie rąk. Daj mi łaskę rekolekcyjnego wyciszenia, ducha modlitwy, wsłuchiwanie się w Twój głos. Panie Jezu! Przywróć mi „pierwotną miłość” (Ap 2,40)

KALENDARZ DIECEZJALNY CD.

KWIECIEŃ 2009

- 02 - Siedlce, Katedra siedlecka, godz. 18.00: Msza św. z racji rocznicy śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II, której przewodniczył będzie Biskup Siedlecki Zbigniew Kiernikowski. Po Mszy św. okolicznościowy koncert i przejście na plac gen. Sikorskiego pod pomnik papieża na dalszą część uroczystości
- 04 - XXIV Światowe Dni Młodzieży organizowane w rejonach: Siedlce, Łuków, Biała Podlaska, Garwolin, odpowiedzialni dekanalni duszpasterze młodzieży
- 05 - Siedlce, XXIV Światowe Dni Młodzieży, przyjazd młodzieży do Siedlec, odpowiedzialny Ks. Krzysztof Skwierczyński
- 18 - Siedlce, Katolickie Liceum Ogólnokształcące, godz. 10.00: Podsumowanie Konkursu dla katechetów diecezji siedleckiej o świętym Pawle
- 18 - Siedlce, Kaplica Matki Bożej Kodeńskiej przy par. św. Stanisława BM. Spotkanie wielkanocne osób niewidomych
- 19 - Siedlce, Dom Księży Emerytów, ul. Kościuszki 10, godz. 16.00: spotkanie formacyjne Duszpasterstwa prawników
- 20 - Parczew, przy bazylice św. Jana Chrzciciela, godz. 14.00, Spotkanie katechetów z rejonu parczewskiego
- 20 - 27 - Pielgrzymka autokarowa do grobu Ojca Świętego, Rzym, odpowiedzialny Diecezjalny duszpasterz pielgrzymów i turystów – Ks. Sławomir Sulej
- 21 - Biała Podlaska, przy kościele Narodzenia NMP, godz. 14.00, Spotkanie katechetów z rejonu bialskiego
- 22 - Ryki, przy kościele Najświętszego Zbawiciela, godz. 14.00, Spotkanie katechetów z rejonu ryckiego
- 25 - Siedlce, CChD, godz. 10:00 – Spotkanie w ramach „Formatio permanens”

- 25 - Siedlce, CChD, Spotkanie Formacyjne Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej
- 25 - Miętne: XXV rocznica wydarzeń związanych z obroną krzyża w szkole w Miętne
- 25 - 26 - Diecezjalna Szkoła Animatora – Sesja „Słowo Boże”
- 26 - Biała Podlaska, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego: IV Wielkanocny Koncert Muzyki Sakralnej
- 27 - Garwolin, przy kościele Przemienienia Pańskiego, godz. 14.00: Spotkanie katechetów z rejonu garwolińskiego
- 28 - Siedlce, sala wielofunkcyjna przy parafii św. Józefa, godz. 15:00: Finał Konkursów szkolnych i parafialnych wiedzy o św. Pawle Apostole
- 28 - Łuków, przy kościele Podwyższenia Krzyża Świętego, godz. 14.00: Spotkanie katechetów z rejonu łukowskiego
- 29 - Siedlce, przy kościele św. Józefa, godz. 14.00: Spotkanie katechetów z rejonu siedleckiego
- 30 - Siedlce par. św. Józefa: Pielgrzymka Rodzin do Sanktuarium św. Józefa w Siedlcach

MAJ 2009

- 01 - 31 - Wiosenne Dekanalne Dni Katechetów
- 01 - Siedlce, Sanktuarium św. Józefa: Nabożeństwo w intencji Ludzi Pracy
- 03 - Biała Podlaska, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego: IV Wielkanocny Koncert Muzyki Sakralnej
- 09 - Parczew: Kongres dla rejonu parczewskiego podsumowujący roczną pracę nad programem duszpasterskim „Chrzest w życiu i misji Kościoła”
- 10 - Radzyń Podlaski, par. Św. Anny: Powiatowy miejsko-gminny Dzień Strażaka, odpowiedzialny Zarząd Powiatowy OSP i par. św. Anny
- 10 - Biała Podlaska, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego: IV Wielkanocny Koncert Muzyki Sakralnej
- 11 - Łuków KLO: Diecezjalny Dzień Wspólnoty Moderatorów, Moderatorok i Par Rejonowych

- 16 - Garwolin: Kongres dla rejonu garwolińskiego podsumowujący roczną pracę nad programem duszpasterskim „Chrzest w życiu i misji Kościoła”
- 16 - Ryki: Biegi uliczne im. Jana Pawła II, organizator - diecezjalny referent ds. sportu – ks. Tadeusz Lament
- 17 - Żeliszew, par. Św. Trójcy: 65 rocznica Pacyfikacji mieszkańców Kolonii Rososz, Modlitwy ekumeniczne, organizator - ks. Karol Klewek
- 17 - Biała Podlaska, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego: IV Wielkanocny Koncert Muzyki Sakralnej
- 23 - Siedlce, CChD, godz. 10:00: Spotkanie w ramach „Formatio permanens”
- 23 - Leśna Podlaska: Kongres dla rejonu bialskiego podsumowujący roczną pracę nad programem duszpasterskim „Chrzest w życiu i misji Kościoła”
- 27 - Parafiada Diecezji Siedleckiej
- 29 - 30 - Leśna Podlaska, Sanktuarium Matki Bożej: Pielgrzymka AA, Al-amen, Al-atem, DDA
- 30 - Wola Gułowska: Kongres dla rejonu siedleckiego podsumowujący roczną pracę nad programem duszpasterskim „Chrzest w życiu i misji Kościoła”

LIPIEC 2009

- 03 - 11 - Pielgrzymka autokarowa do grobu Ojca Świętego, Rzym, odpowiedzialny Diecezjalny duszpasterz pielgrzymów i turystów – Ks. Sławomir Sulej

DIECEZJALNY FINAŁ KONKURSU SZKOLNEGO I PARAFIALNEGO WIEDZY O ŚW. PAWLE APOSTOLE

/25.03.2009/

Diecezjalny Finał Konkursu szkolnego i parafialnego wiedzy o świętym Pawle Apostole odbędzie się we wtorek **28. kwietnia** w Sali wielofunkcyjnej przy parafii św. Józefa w Siedlcach, ulica Sokołowska 124.

PROGRAM FINAŁU:

- 15.00 Rozpoczęcie finału (Konkurs szkolny) i półfinału (Konkurs parafialny). Test sprawdzający wiedzę
- 16.00 Koncert zespołu dziecięco-młodzieżowego Świątełko z parafii św. Józefa w Siedlcach
- 17.00 Kawa, herbata
- 17.15 Przybycie Księdza Biskupa Ordynariusza. Ogłoszenie wyników półfinału Konkursu parafialnego
- 17.20 Finał Konkursu parafialnego. Publiczna rozmowa z finalistami. Eksperti zadają pytania
- 18.30 Ogłoszenie wyników Konkursu szkolnego i parafialnego. Wręczenie nagród

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Ks. dr Marek Paluszkiwicz

REGULAMIN KONKURSU RECYTATORSKIEGO POEZJI JANA PAWŁA II ORGANIZOWANEGO W RAMACH DZIAŁAŃ SZKÓŁ NOSZĄCYCH IMIĘ JANA PAWŁA II Z DIECEZJI SIEDLECKIEJ

Cele

- popularyzacja poezji Jana Pawła II i zawartych w niej nauk,
- obcowanie z tekstami kultury,
- integracja społeczności szkolnych Szkół noszących imię Jana Pawła II z Diecezji Siedleckiej.

Organizacja konkursu

1. Konkurs przygotowuje i przeprowadza Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Woli Rębkowskiej.
2. Honorowy patronat obejmują:
 - Wójt Gminy Garwolin
 - Proboszcz parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Garwolinie
 - Dyrektor Powiatowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Garwolinie
3. Konkurs odbędzie się 15 maja 2009 r.
4. Konkurs przeznaczony jest dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych noszących imię Jana Pawła II w Diecezji Siedleckiej, a odbywać się będzie w dwóch kategoriach: gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne.
5. Etap szkolny przeprowadza Szkolna Komisja Konkursu Recytatorskiego powołana przez dyrektora szkoły.
6. Etap finałowy konkursu przeprowadza Komisja Konkursu Recytatorskiego powołana przez dyrektora Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II w Woli Rębkowskiej.

Przebieg konkursu

1. Szkoły biorące udział w konkursie przesyłają zgłoszenia uczestników finału (dwie osoby ze szkoły) do 5 maja 2009 r. na adres: Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Woli Rębkowskiej ul. Długa 90, 08-410 Garwolin, Wola Rębkowska lub faks (25) 681 51 07.

2. Zgłoszenie powinno zawierać: nazwę szkoły, imię i nazwisko recytatora, tytuły utworów oraz imię i nazwisko nauczyciela przygotowującego ucznia.
3. Uczestnicy konkursu przygotowują recytację dwóch dowolnych tekstów poezji zgodnych z tematem konkursu; czas wykonania nie może przekroczyć 5–7 minut.
4. Komisja oceniać będzie dobór repertuaru, dykcję, interpretację, sposób prezentacji oraz przestrzeganie wyznaczonego czasu.
5. Laureaci konkursu otrzymają dyplomy i nagrody.

Kontakt z organizatorem konkursu: pgwolarebkowska@tlen.pl

INFORMACJE O KONKURSIE

Wola Rębkowska, 17.03.2009 r.

Szanowni Państwo,

Przesyłamy informacje dotyczące etapu finałowego Konkursu Recytatorskiego Poezji Jana Pawła II organizowanego w ramach działań Szkół noszących imię Jana Pawła II z Diecezji Siedleckiej.

Etap finałowy odbędzie się 15 maja 2009 r. w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Woli Rębkowskiej. Prosimy o zgłaszanie uczestników według wytycznych z regulaminu (załącznik 1) do 5 maja 2009 r.

Harmonogram

- 9.00 Rozpoczęcie konkursu
- 9.00–12.30 Przesłuchania uczestników
- 12.30–13.00 Przerwa na herbatę
- 13.00–13.30 Spektakl „Chodź, człowieku, coś ci powiem...”
- 13.30–14.00 Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród przez Księdza Biskupa Henryka Tomasika oraz Wójta Gminy Garwolin Tomasza Łysiaka

Kontakt: Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II,
ul. Długa 90, 08–410 Garwolin,
Wola Rębkowska, tel./fax 25 681 51 07,
e-mail pgwolarebkowska@tlen.pl

Osoby odpowiedzialne:

Irena Skwarek – dyrektor

Wioletta Jaskólska – pedagog

Zapraszamy do udziału w konkursie.

FESTIWAL TWÓRCZOŚCI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

/18.03.2009/

Regulamin Festiwalu Twórczości Chrześcijańskiej „Szukałem Was...” Jan Paweł II pod Patronatem JE Ks. Kardynała Stanisława Dziwisza
Zakopane 28-31 maja 2009r.

§1.

Festiwal Twórczości Chrześcijańskiej jest świętem młodości i kultury z okazji Dni Zakopanego, które mocą uchwały nr XLIII/437/2002 Rady Miasta Zakopanego z dnia 31 lipca 2002r. powstały dla upamiętnienia niezapomnianej w Zakopanem i pod Tatrami wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w czerwcu 1997.

§2.

Organizatorem Festiwalu jest Burmistrz Miasta Zakopane przy współpracy zakopiańskich Parafii oraz własnych jednostek kultury; Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Stefana Żeromskiego, Miejskiej Galerii Sztuki im. Władysława hr. Zamoyskiego i Biura Promocji Zakopanego.

§3.

Cele Festiwalu:

- zapoznanie mieszkańców Miasta Zakopane z tradycjami oraz sztuką innych regionów Polski
- promocja i popularyzacja Zakopanego
- uatrakcyjnienie oferty kulturalnej miasta poprzez zorganizowanie ogólnodostępnych przesłuchań konkursowych uczestników w dziedzinie muzyki, plastyki, literatury i teatru, warsztatów artystycznych, wystaw plastycznych, spotkań z poezją oraz koncertów

§4.

Festiwal ma charakter spotkania, wspólnego przeżywania duchowego wymiaru życia człowieka przez Liturgię, modlitwę i przenikanie się pomysłów i doświadczeń w pracy artystycznej.

§5.

Festiwal obejmuje następujące dziedziny konkursowe:

- muzyka
- plastyka
- teatr
- literatura

Szczegółowe zasady uczestnictwa w poszczególnych dziedzinach konkursowych określają załączniki będące nieodłącznymi częściami Regulaminu Festiwalu.

§6.

Przebieg festiwalu:

Etap I. – Eliminacyjny

do 24 kwietnia 2009 r. – przysyłanie prac i materiałów konkursowych;

do 30 kwietnia 2009 r. – ocena nadesłanych prac i ogłoszenie wyników na stronie internetowej Urzędu Miasta Zakopane www.um.zakopane.pl

Etap II. – Konkursowe spotkanie nagrodzonych uczestników w Zakopanem.

28 maja 2009 r. Przyjazd do Zakopanego. Koncert regionalny

29 maja 2009r. Dzień Konkursowy: muzyka, plastyka, teatr, literatura.

Koncert gwiazdy

30 maja 2009r. Dzień warsztatów: muzyka, plastyka, teatr. Ogłoszenie wyników, Koncert Laureatów

31 maja 2009r. Zakończenie Festiwalu

§7.

Do udziału w Festiwalu dopuszczeni będą uczestnicy indywidualni, zespoły i grupy teatralne, w kategoriach wiekowych zawartych w regulaminach konkursów w działach: literatura, muzyka, plastyka, teatr.

§8.

Udział w Festiwalu należy zgłaszać na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego regulaminu, na adres: Urząd Miasta Zakopane Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego, ul. Kościuszki 13, 34-500 Zakopane, www.um.zakopane.pl listownie lub na e-mail. kultura2@um.zakopane.pl

§9.

Uczestnicy konkursów zaproszeni przez organizatora do II etapu Festiwalu przyjeżdżają do Zakopanego na koszt własny.

§10.

1. Uczestników obowiązuje częściowy zwrot kosztów uczestnictwa:

- w kwocie 30 zł. od każdej osoby, za cały okres pobytu w Zakopanem,
- w kwocie 20 zł. od każdej osoby nie korzystającej z zakwaterowania

2. Należności należy wpłacić na konto organizatora:

Urząd Miasta Zakopane 76124047481111000048828147 z dopiskiem Festiwal Chrześcijański

3. Uczestnicy zobowiązani są przedstawić kopię potwierdzenia wpłaty zwrotu kosztów uczestnictwa

§11.

Organizator zapewnia uczestnikom:

- zakwaterowanie we wskazanym przez siebie miejscu (28-31.05.2009r.) oraz wyżywienie (śniadanie i obiadokolacja) w dniach od 28 (od obiadokolacji) -31.05.2009r (do śniadania)
- pakiet uczestnika festiwalu: folder festiwalowy, materiały reklamowe Festiwalu, materiały promocyjne o Zakopanem oraz książki o tematyce Zakopiańskiej

§12.

Instytucje delegujące uczestników do II etapu Festiwalu zobowiązane są do ich ubezpieczenia oraz zapewnienia opieki nad nieletnimi uczestnikami zespołów podczas podróży i całego pobytu w Zakopanem, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§13.

Organizator zastrzega sobie prawo do dysponowania wszystkimi materiałami zarejestrowanymi dowolną techniką na różnych nośnikach audiowizualnych podczas prezentacji, spotkań, warsztatów twórczych i imprez towarzyszących dla celów promocyjnych związanych z Festiwalem.

§14.

Autorzy przystępując do konkursu wyrażają zgodę na publikowanie i przetwarzanie swoich danych osobowych w publikacjach i na ogłoszeniach wyników.

§15.

Ostateczna interpretacja Regulaminu przysługuje organizatorowi. Konkurs Literacki „W Was nadzieja, ponieważ Wy należycie do przyszłości, a zarazem przyszłość do Was należy” (Jan Paweł II - 31.3.1985 Światowy Dzień Młodzieży)

I. Cele konkursu:

- zgłębianie poczucia tożsamości religijnej,
- przypomnienie nauk Największego z rodu Polaków Jana Pawła II,
- poszukiwanie młodych talentów i powszechna prezentacja ich dorobku artystycznego,

- doskonalenie warsztatu twórczego młodych poetów i stworzenie im płaszczyzny dla wszechstronnej konfrontacji osiągnięć rówieśniczych, wymiana doświadczeń artystycznych.

II. Organizator: Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego. 34-500 Zakopane, ul. Kościuszki 13, tel.(018)20-20-425

III. Adresaci konkursu: uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

IV. Warunki uczestnictwa:

1. Każdy Autor może przesłać maksymalnie dwa wiersze, w 3 egzemplarzach
2. Każdy z wierszy winien być podpisany wyłącznie godłem. Imię i nazwisko oraz dokładny adres należy podać w osobnej kopercie opatrzonej godłem i włożonej do koperty zawierającej wiersze. Autor może występować pod jednym godłem. Prosimy o nadsyłanie tekstów pisanych na maszynie. Dopuszcza się rękopisy w wypadku bardzo czytelnego pisma.
3. Wiersze oceniane będą przez Jury składające się ze specjalistów w dwóch kategoriach:
 - poezji pisanej językiem literackim
 - poezji pisanej gwarą góralską

V. Termin konkursu

1. Termin nadsyłania prac na adres organizatora upływa z dniem 24 kwietnia 2009.
2. Ocena prac konkursowych przez jury konkursu nastąpi w okresie 25-30 kwietnia 2009 r.
3. Ogłoszenie wyników nastąpi podczas Spotkania Laureatów w czasie trwania Festiwalu.

VI. Postanowienia końcowe:

1. Laureaci konkursu zostaną zaproszeni do wzięcia udziału w Festiwalu, podczas którego nastąpi prezentacja nagrodzonych wierszy przez Autorów, ogłoszenie wyników i wręczenie nagród ufundowanych przez organizatora,
2. Udział w konkursie jest równoznaczny z wyrażeniem zgody przez uczestnika na nieodpłatne publikowanie nagrodzonych i wyróżnionych utworów w wydawnictwach (w tym na stronach internetowych) Urzędu Miasta Zakopanego i jednostek podległych

3. Nadesłane prace nie podlegają zwrotowi i pozostają w dokumentacji organizatora.

Uwagi organizacyjne:

- koszt przesyłki i przejazdu po odbiór nagrody pokrywa uczestnik,
- wszelkich dodatkowych wyjaśnień udziela

Urząd Miasta Zakopane Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego ul. Kościuszki 13, 34-500 ZAKOPANE tel. 018 20 20 425, 436

KONKURS PLASTYCZNY

Wielkie tematy pontyfikatu: PIELGRZYMKI Jana Pawła II
Nauczanie papieskie.

Chociaż pielgrzymka przybierała w kolejnych epokach różne formy kulturowe, zawsze była doniosłym momentem w życiu wierzących, ponieważ jest symbolem indywidualnej wędrówki człowieka wierzącego śladami Odkupiciela: „ jest praktyką czynnej ascezy i pokuty za ludzkie słabości, wyraża nieustanną czujność człowieka wobec własnej ułomności i przygotowuje go wewnątrz do przemiany serca” (Incarnationis misterium”, 7). Dla wielu pielgrzymów to doświadczenie wewnętrznej wędrówki łączy się z wielorakimi spotkaniami z innymi wierzącymi, różniącymi się pochodzeniem, kulturą i historią. Pielgrzymka staje się wówczas szczególnie sprzyjającą sposobnością do spotkania z drugim człowiekiem .
Orędzie na Światowy Dzień Migranta 2000, 21 XI 1999.

Cele konkursu

- promowanie i zgłębienie nauczania papieskiego
- przypomnienie uczestnikom konkursu, pielgrzymek Jana Pawła II, od pielgrzymki na Dominikanę, do Meksyku i na Wyspy Bahama do ostatniej, 104. podróży zagranicznej do sanktuarium w Lourdes we Francji
- twórcze przedstawienie podróży zagranicznych (Eucharystia, modlitwa, spotkania z pielgrzymami , spotkania ekumeniczne, Światowy Dzień Młodzieży)
- moje osobiste spotkanie z papieżem i pielgrzymka którą najgłębiej mam w sercu
- uzyskanie prac malarskich i rysunkowych o wysokich walorach poznawczych i plastycznych dokumentujących osobiste doznania i przeżycia związane z osobą Jana Pawła II, wielkiego Papieża- Pielgrzyma

- twórcze spotkanie uczestników konkursu połączone z konfrontacją prac i wymianą doświadczeń artystycznych uzyskanych w czasie pracy

Uczestnicy - Dzieci i młodzież reprezentujący cztery grupy wiekowe:

1. do 7 lat (przedszkolaki)
2. 8 do 11 lat
3. 12 do 15 lat
4. 16 do 20 lat

Warunki uczestnictwa :

- każdy uczestnik konkursu może nadesłać tylko JEDNĄ pracę
- każda placówka do 30 prac w technikach:
 - a/ malarstwo podłoże papierowe, format A3 (42 x 30 cm)
 - b/ rysunek, format A3 (42 x 30 cm)
- formaty A3 wym. 42 x 30 cm dotyczą uczestników reprezentujących grupy
 1. wiek do 7 lat (przedszkolaki)
 2. wiek od 8 do 11 lat
 3. wiek od 12 do 15 lat
 - grupa 4. wiek od 16 do 20 lat obowiązuje format B2 (50 x 70 cm) pozostałe warunki bez zmian
- prace nie należy oprawiać
- prace należy na odwrocie opatrzyć kartą informacyjną zawierającą: imię i nazwisko, wiek uczestnika, dokładny adres szkoły (placówki) imię i nazwisko nauczyciela (instruktora), tytuł pracy
- do przesyłek zbiorowych należy dołączyć wykaz prac autorów, opatrzony pieczęcią szkoły (placówki)
- prace niezgodne z regulaminem (format, oprawa, nieczytelne podpisy) nadesłane po terminie , zniszczone w trakcie transportu, nie będą brane pod uwagę jury
- koszt przesyłki pokrywa uczestnik

Kryteria oceny

1. Prace zostaną ocenione w dwóch kategoriach (malarstwo, rysunek i w czterech grupach wiekowych), w każdej przewidziane jest przyznanie 3 nagród głównych i 3 wyróżnień

2. Przy ocenie brana będzie pod uwagę organizacja myśli plastycznej , kompozycja obrazu, walory kolorystyczne i rysunkowe oraz osobiste i autentyczne spojrzenie na temat

Terminy

Prace należy nadsyłać, składać w terminie do dnia 24 kwietnia 2009 roku na adres: Miejska Galeria Sztuki im. Władysława hr. Zamoyskiego, ul. Krupówki 41 34-500 Zakopane tel. 018 20 127 92 - w terminie do dnia 30 kwietnia 2009 roku jury dokona oceny prac , przyzna nagrody i wyróżnienia oraz zaprezentuje nagrodzone prace na wystawie w Miejskiej Galerii Sztuki w Zakopanem w czasie trwania Festiwalu Twórczości Chrześcijańskiej. Decyzja jury konkursu jest ostateczna

Uwagi organizacyjne:

- laureaci powiadomieni zostaną przez organizatorów o udziale w imprezie finałowej (wystawie) oddzielnym pismem
- prace nagrodzone przechodzą na własność organizatora, pozostałe należy odebrać w terminie do dnia 30 czerwca 2009 roku
- organizator zastrzega sobie prawo bezpłatnej prezentacji i publikacji prac w wydawnictwach (stronach internetowych) i jednostek podległych
- uczestnik konkursu wyraża zgodę na wykorzystywanie swojego wizerunku i danych osobowych w środkach masowego przekazu i publikacjach wraz z informacją o konkursie
- koszt przejazdu po odbiór nagrody pokrywa uczestnik, pobyt w Zakopanem organizator Dodatkowych informacji udziela Urząd Miasta Zakopane, Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego ,ul. Kościuszki 13, tel. 018-20-20-425, 20-20-436

KONKURS PIOSENKI RELIGIJNEJ

1. Uczestnicy festiwalu mogą wystąpić w 2 kategoriach:
 - A. solistów, w 2 grupach wiekowych:
 - dzieci do 14 roku życia,
 - młodzież powyżej 14 roku życia
 - B. zespołów
2. Uczestnicy przygotowują dwie kontrastujące ze sobą - pod względem muzycznym i dynamicznym (agogika) - piosenki religijne. Maksymalny czas występu – 10 min.

3. Osoba śpiewająca w zespole może wystąpić jako solista, solistka. Jury w takiej sytuacji może skrócić jej repertuar do jednej wybranej piosenki. Wykonawca ma prawo wystąpić tylko raz w jednej kategorii.
4. Soliście może towarzyszyć tylko jedna osoba akompaniująca.
5. Część konkursowa składa się z dwóch etapów. Termin nadsyłania materiałów audio, CD z nagrany materiałem upływa w dniu 24.04.2009r. Jury na podstawie przesłanych nagrań dokona kwalifikacji uczestników do II etapu w liczbie do 30 wykonawców, w każdej kategorii.
6. Drugi etap – przesłuchania finałowe odbędą się na estradzie festiwalowej z udziałem publiczności.
7. Jury oceniające wykonawców w I i II etapie festiwalu powoływane jest przez Organizatora Festiwalu.
8. Jury nie dopuszcza możliwości stosowania półplaybacku lub ścieżki dźwiękowej z karty muzycznej, zarówno w kategorii solistów jak i zespołowej.
9. Jury zastrzega sobie prawo zmiany kategorii lub stworzenia nowej, jeśli zajdzie taka potrzeba.
10. Jury ocenia wykonawców wg następujących kryteriów: dobór repertuaru, czystość wykonania, ogólne wrażenie artystyczne.
11. Autorzy przystępując do konkursu wyrażają zgodę na publikowanie i przetwarzanie swoich danych osobowych w publikacjach i ogłoszeniu wyników.
12. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu przysługuje Organizatorowi
13. Wszelkich dodatkowych informacji udziela Pani Ewa Sterczyńska tel. 018 20 64 300 w godz. 11:00 – 17:00
e.mail: piosenka@duet-zakopane.pl

PRZEGLĄD TEATRALNY

Cele:

1. Ukazanie roli poznawczej, estetycznej i wychowawczej przedstawień scenicznych.
2. Poznanie tworzywa sztuki scenicznej i aktorskich środków wyrazu.
3. Pobudzenie kreatywności uczniów: projektowanie programu teatralnego.
4. Doskonalenie umiejętności obserwacji, świadomego odbioru i oceny przedstawień scenicznych.
5. Szerzenie kultury żywego słowa.

Założenia organizacyjne:

1. Konkurs organizowany jest w jednym etapie.
2. Termin przeglądu – 29-30.05.2009r.
3. Do prezentacji dopuszczone będą spektakle, scenki współczesne lub inne formy sceniczne prezentujące kulturę chrześcijańską Mile widziane spektakle, scenki współczesne lub inne formy sceniczne dla których inspirację stanowiło życie, twórczość i nauczanie papieskie Jana Pawła II.
4. Przedstawienie nie może przekroczyć 30 min.
5. Zgłoszenie wraz z materiałem nagrany na nośnikach audiowizualnych (DVD, CD, video) winno zawierać: tytuł, czas trwania przedstawienia, ilość uczestników biorących w przedstawieniu oraz wymogi techniczne umożliwiające wystawienie spektaklu,
6. Zgłoszenie należy przesłać w nieprzekraczalnym terminie do 24 kwietnia 2009 r. na adres: Urząd Miasta Zakopane, Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego, 34-500 Zakopane ul. Kościuszki 13.

Kryteria oceny:

1. Oceny prezentacji dokonuje jury powołane przez Organizatora.
2. Prezentacje będą oceniane pod kątem doboru repertuaru, interpretacji utworu i kultury słowa.
3. Dla zwycięzców przewidziany jest dyplom oraz nagrody rzeczowe.

Sprawy organizacyjne: Wszelkich dodatkowych informacji udziela Urząd Miasta Zakopane Wydział Kultury i Popularyzacji Zakopanego, ul. Kościuszki 13, 34-500 Zakopane, tel. 018 20 20 425, 436

DODATEK

Ks. dr hab. Marian Zdzisław Stepulak, KUL Lublin

SPOŁECZNY KONTEKST NAUCZANIA I UCZENIA SIĘ WARTOŚCI W RODZINIE POLSKIEJ

WPROWADZENIE

W niniejszej prezentacji zostanie podjęty problem nauczania i uczenia się wartości w rodzinie w kontekście społecznym. Na początku zostanie przedstawiona problematyka nauczania i uczenia się, a następnie pojęcie systemu rodzinnego. Następnie zostanie zaprezentowana hierarchia wartości we współczesnej rodzinie polskiej. Na uwagę zasługuje także podjęcie zagadnienia paradoksów w wyznawanych wartościach moralnych i religijnych. Całość prezentacji zamyka problem błędów i trudności w nauczaniu i uczeniu się wartości w wychowaniu rodzinnym.

1. Problematyka nauczania i uczenia się

Pojęcie uczenia się (learning) ma dwa podstawowe znaczenia. Jedno z nich oznacza dokonywanie trwałej zmiany zachowania wynikającej z doświadczenia, zwłaszcza w kontekście warunkowania. Drugie znaczenie bierze pod uwagę czynność lub proces nabywania wiedzy lub umiejętności (Colman 2009 s. 808).

A. S. Reber (2000 s. 784) uważa, że uczenie się to proces lub wynik procesu nabywania wiedzy. Właśnie w tak szerokim znaczeniu termin ten jest używany w podobny sposób w różnych dziedzinach, takich jak psychologia wychowawcza i psychologia poznawcza. Jego konotacje i konsekwencje są w literaturze przedmiotu zasadniczo takie same, jak w języku potocznym. W ujęciu G. Kimble'a uczenie się to względnie stała zmiana potencjału reakcji, która pojawia się jako rezultat wzmacnianego ćwiczenia. Definicja ta określa zatem cztery główne zagadnienia, które większość teoretyków uczenia się uważa za fundamentalne dla zrozumienia tego procesu. 1) „Względnie stała” – chodzi o wyłączenie chwilowych zmian w zachowaniu spowodowanych zmęczeniem, zaspokojeniem czy też habituacją. 2) „Potencjał reakcji” – wyrażenie to wprowadza rozróżnienie między uczeniem się a wykonaniem, pozwala też na

włączenie takich zjawisk, jak uczenie się latentne i uczenie się incydentalne, uczenie się niezamierzone. Przy takim rozróżnieniu rozumie się, że uczenie się jest procesem rozpoznawalnym dzięki mierzalnym zmianom wykonania. 3) „Wzmacnianie” – tutaj znajduje się główny punkt zainteresowań behawiorystów. Zakłada się, że bez wzmocnienia nastąpi wygaszanie, a wraz z nim zanik względnie stałych zmian potencjału reagowania. 4) „Ćwiczenie” – aby ujawnić uczenie się, musi pojawić się zachowanie, które przez powtarzanie (wzmacnianie) będzie poprawiało efekt uczenia się.

Niektórzy uważają, że nauczanie to złożony proces opracowywania i przekazywania treści różnych przedmiotów oraz sprawdzania ich opanowania, czasami sprowadzany wyłącznie do czynności przekazywania wiedzy uczniom przez nauczyciela (Siuta 2005 s. 158).

Nauczanie rozumiane jest jako planowa i systematyczna praca nauczyciela z uczniami, mająca na celu wywołanie pożądaných trwałych zmian w ich postępowaniu, dyspozycjach i całej osobowości pod wpływem uczenia się i opanowywania wiedzy, przeżywania wartości i działań praktycznych. Nauczanie jest działalnością intencjonalną. Polega to na tym, że jego intencją jest wywołanie uczenia się jako czynności podmiotowej samych uczniów. Jedną z ważnych właściwości nauczania jest obieg informacji między nauczycielem i innymi źródłami a uczniem, umożliwiającą uczniowi opanowanie wiedzy naukowej czy to przez jej przyswojenie w gotowej postaci, czy poprzez samodzielne rozwiązywanie zagadnień. Bardzo ważny jest przy tym społeczny kontekst nauczania (Okoń 1987 s. 194). Nabywając wiedzę o otaczającej go rzeczywistości uczeń staje się zdolny do podejmowania decyzji regulujących jego stosunek do tej rzeczywistości. Równocześnie poznaje liczne wartości moralne, estetyczne, społeczne i religijne. Przeżywając je w procesie nauczania kształtuje swój stosunek do nich i tworzy własny system, czy też własną hierarchię wartości. Nauczanie wiąże się także z takim procesami jak kształcenie i wychowanie (Okoń 1987 s. 194).

2. Pojęcie systemu rodzinnego

Rodzina jest naturalnym systemem na który składa się specyficzny układ więzi wewnętrznych zachodzących pomiędzy małżonkami, rodzicami oraz między rodzeństwem (Sidor 2005 s. 15). Samo pojęcie systemu rodzinnego wywodzi się od twórcy ogólnej teorii systemów L.v. Bertalanffy'ego. Określał

on system jako skomplikowany układ strukturalny, złożony ze wzajemnie powiązanych jednostek składowych (1967 s. 69; por. Stepulak 1995).

Jedną z podstawowych właściwości systemu jest zasada równowagi sił. Rodzą się tutaj dwie wielkie siły: w kierunku odrębności, a także w kierunku bycia razem. Rodzina zatem jako system rozwija się i zmienia, przy równoczesnej tendencji do zachowania równowagi. Takie dążenie do homeostazy służy rodzinie do ochrony systemu oraz do utrzymania jej własnej tożsamości (Stepulak 2007 s. 111).

Inną ciekawą prawidłowością systemu rodzinnego jest z jednej strony to, że rodzina musi wypracować własną tożsamość, z drugiej zaś odpowiadać zmianą wewnętrzną na wciąż nowe okoliczności zewnętrzne. Tożsamość rodziny jest zabezpieczona przez dwa systemy podtrzymujące dany układ reguł i zasad rodzinnych. Jeden z nich to system uniwersalnych zasad dotyczących tego, w jaki sposób rodzina ma być zorganizowana, drugi – to system utrzymujący stałość rodzinnych reguł, zespół norm dotyczących zachowania się członków rodziny (Stepulak 2007 s. 112).

Kolejną właściwością systemu rodzinnego jest jego zdolność adaptacji do wydarzeń typowych dla procesów rozwojowych, np. narodziny czy odejście kogoś z członków rodziny. Radykalna zmiana oznacza zatem modyfikację ogólnych zasad kierujących systemem oraz zasad określających współistnienie poszczególnych elementów (Stepulak 2007 s. 112).

Ważnym elementem życia rodzinnego jest proces kształtowania się ról. Obejmuje on nie tylko relacje zachodzące między członkami rodziny, ale także ich osobiste doświadczenia oraz tradycje wyniesione z rodzin pochodzenia. Istotną cechą ról rodzinnych jest ich komplementarność. Jeżeli określony członek rodziny podejmuje rolę „człowieka silnego”, ktoś inny musi odegrać rolę słabego (Gałkowski 1994 s. 77).

Inną właściwością systemów jest ich hierarchiczna organizacja. Chodzi tutaj o to, że rodzina składa się z mniejszych jednostek strukturalnych, czyli podsystemów. Podsystemem w rodzinie może być konkretny człowiek, diada czy triada itd. Istnieje przy tym wiele rozmaitych kryteriów, według których tworzone są podsystemy, np. wiek, płeć czy funkcja pełniona w rodzinie (Radochoński 1986 s. 16-18). To wszystko dokonuje się wewnątrz danego podsystemu, ma wpływ

nie tylko na osoby do niego należące, lecz także oddziałuje na innych członków rodziny oraz na interakcje w innych podsystemach (Sidor 2005 s. 19).

Wszelkie relacje zachodzące pomiędzy członkami rodziny są określane jako otwarte. Ich uczestnicy bowiem wchodzą w bogatsze relacje z otoczeniem zewnętrznym. Systemy otwarte wymieniają energię z otoczeniem, ponieważ ich granice są elastyczne. Dzięki temu umożliwiają członkom rodziny uczestniczenie w szerszych grupach społecznych (Stepulak 2007 s. 113).

Można powiedzieć, iż rodzina jest systemem naturalnym o wielkiej dynamice oddziaływań wewnętrznych, jak również zewnętrznych. W tak rozumianym kontekście jest zdolna zarówno do nauczania jak i uczenia się wartości w odniesieniu do oddziaływań społecznych.

3. Hierarchia wartości we współczesnej rodzinie polskiej

We współczesnej rodzinie polskiej można zauważyć odchodzenie od tradycyjnych wartości, które były przedmiotem nauczania i uczenia się w dawnej rodzinie. W procesie nauczania wartości coraz mniej uczestniczy sama rodzina, a największą rolę odgrywa tutaj kontekst społeczny. Na uwagę zasługuje także specyfika polskich rodzin wyrażana poprzez ich katolickość.

Ostatnie badania Centrum Badania Opinii Społecznej (CBOS) z sierpnia 2008 wyraźnie pokazują, że Polacy wartość życia rodzinnego uznają za najwyższą. CBOS postawiło następujące pytanie: Który z wymienionych rodzajów działalności stanowi obecnie treść Pan(i) życia codziennego? Czemu poświęca Pan(i) najwięcej czasu i energii? Tak postawione pytania uwzględniają kontekst społeczny w nauczaniu i uczeniu się wartości rodzinnych.

L.p.	Kategoria	Procent (%)
1.	Życie rodzinne	69
2.	Praca	50
3.	Ochrona zdrowia (leczenie)	33
4.	Zdobywanie pieniędzy	24
5.	Przetrawianie	19
6.	Korzystanie z życia (rozrywki, inne przyjemności)	13
7.	Remont, urządzenie domu	13
8.	Zdobywanie wykształcenia	11
9.	Życie religijne	11
10.	Aktywność fizyczna, uprawianie sportu	8

11.	Podróżowanie	6
12.	Życie kulturalne	5
13.	Kupno, budowa domu	5
14.	Działania społeczne dla dobra innych	4
15.	Kariera zawodowa	3
16.	Lenistwo	3
17.	Starania o pracę za granicą	3

Istnieje jeszcze jedna kategoria nie ujęta w badaniach, a mianowicie skłonność Polaków do politykowania. Wartość ta stanowi 2% wyborów.

Ze wszystkich badań przeprowadzanych przez inne instytucje wynika, że podstawową wartością jest rodzina. Warto podkreślić jest to, że autorzy badań nie ograniczają się do wskazania podstawowych wskaźników religijności w poszczególnych miejscach badań czy próbach badawczych, lecz zadają sobie szersze pytania o konsekwencje płynące z wiary w życiu rodzinnym i społecznym. Badania wykazują, że we wszystkich objętych nimi diecezjach na pierwsze miejsca wysuwają się wartości życia rodzinnego. Rodzina jako jedna z najwyższych wartości postrzegana jest we wszystkich diecezjach i osiąga wskaźnik ponad 95 proc.

Na drugim miejscu wśród wartości wyznawanych przez polskich katolików sytuuje się wiara religijna. Ta wartość - zależnie od diecezji - aprobowana jest przez 70 do 94 proc. katolików. Najwyższy wskaźnik osiąga diecezja tarnowska - 94, 5 proc. a najniższy łódzka - 70, 7 proc.

Trzecią grupę stanowią wartości związane z pracą zawodową: od 41 do 70 proc. Pracę zawodową cenią najwyżej mieszkańcy archidiecezji warszawskiej - 70, 3 proc.

Dopiero do czwartej grupy wartości uznawanych przez polskich katolików należy zaliczyć wartości materialne, jak: majątek pieniądze i dostatnie życie. Dobra te cenione są w skali od 28 do 55 proc. Wartości materialne cenią sobie najwyżej mieszkańcy diecezji włocławskiej (55 proc.) i warszawskiej (52, 9 proc.), a najmniej wierni diecezji tarnowskiej (28, 1 proc.) i szczecińsko-kamieńskiej (32, 2 proc.).

Dużą wartością dla polskich katolików są prawidłowe relacje międzyludzkie: posiadanie przyjaciół (od 66 do 87 procent). Najbardziej więzi przy-

jacielskie cenią sobie warszawiacy (87, 1 proc.) i gdańszczanie (83, 2 proc.), a najmniej mieszkańcy diecezji sandomierskiej (66, 2 proc.) i łódzkiej (69, 2 proc.) (CBOS 2008).

Reasumując można by powiedzieć, że generalnie Polacy jawią się jako wyznawcy tradycyjnych wartości wspólnotowych, gdzie rodzina i wiara wysuwają się zdecydowanie na pierwsze miejsce, daleko wyprzedzając wartości o charakterze materialnym czy nawet realizację własnych zainteresowań i hobby. W tej ostatniej dziedzinie przoduje archidiecezja warszawska, w której 71 proc. mieszkańców podkreśla tę właśnie wartość, a najmniejsze dowartościowanie realizacji własnych zainteresowań obserwujemy w diecezji sandomierskiej - 29, 5 proc. (CBOS 2008).

4. Paradoksy w wyznawanych wartościach moralnych i religijnych

Razą przy tym paradoksy polskiej religijności. Jednym z nich jest na przykład fakt, że wspólnototwórcza postawa większości polskich katolików nie znajduje przełożenia na zainteresowanie życiem społecznym, publicznym i polityką. Zainteresowanie polityką i życiem publicznym pozostaje na poziomie kilkunastu procent. Wyjątkiem jest archidiecezja warszawska, gdzie osiąga ono 25, 7 proc. Mimo to, jedynym właściwie elementem życia politycznego, który wywołuje duże zainteresowanie wiernych są wybory parlamentarne i prezydenckie. Najwyższy odsetek zainteresowanych jest w diecezji wrocławskiej - 82, 6 proc., a najniższy w archidiecezji warszawskiej - 70, 1 proc. Wydaje się, że można to tłumaczyć wpływem nauczania Kościoła na ten temat. Zazwyczaj duchowni zachęcają do zainteresowania tą sprawą (CBOS 2008).

Charakterystyczne jest też, że co najmniej połowie polskich katolików nie przeszkadza głosowanie na kandydata deklarującego się jako osoba niewierząca (CBOS 2008).

Bardzo poważnym wyzwaniem dla Kościoła - co wykazują badania - jest stan moralności dnia codziennego Polaków, szczególnie w sferze etyki seksualnej. Proces relatywizacji obserwuje się zwłaszcza wśród młodzieży. Wolnej miłości i „seksu bez ograniczeń” nie akceptuje przeciętnie zaledwie około połowa badanych; „za niedopuszczalne” uważa 68, 3 proc. mieszkańców diecezji tarnowskiej, gdy tymczasem w diecezjach poznańskiej czy szczecińskokamięńskiej taki pogląd wyznaje tylko 38 proc. Trwałe pożycie z partnerem bez ślubu akceptują najbardziej warszawiacy - 46, 5 proc., gdy tymczasem

w diecezji tarnowskiej taki tryb życia akceptuje zaledwie 9 proc. mieszkańców. Średnia krajowa waha się w granicach 25 proc. (CBOS 2009).

Współżycie seksualne przed ślubem kościelnym akceptuje niemal połowa polskich katolików, najwięcej w Warszawie - 55, 4 proc. , a najmniej w diecezji tarnowskiej - 14, 5 proc. Współżycie takie za niedopuszczalne uważa w skali kraju co czwarty katolik. Jeśli chodzi natomiast o rozwody, to uważa je za niedopuszczalne przeciętnie ok. 40 proc. Polaków, natomiast niemal 20 proc. je akceptuje. Środki antykoncepcyjne za dopuszczalne uważa przeciętnie około połowa naszych katolików. Najwyższy poziom akceptacji występuje w archidiecezji warszawskiej (57, 5 proc.) i poznańskiej (55, 3 proc.), a najmniejszy a diecezji tarnowskiej (20, 7 proc.) i sandomierskiej (32, 5 proc.).

Należy jednak nadmienić, że Polacy wykazują coraz mniejszą akceptację dla aborcji. Około 60 proc. uważa ją za niedopuszczalną. Najbardziej krytycznie do aborcji podchodzą mieszkańcy diecezji tarnowskiej (89, 5 proc.) oraz łomżyńskiej (85, 5 proc.), a najmniej krytycznie mieszkańcy diecezji wrocławskiej (35, 1 proc.) i katowickiej (44, 7 proc.) (CBOS 2008).

Warto zwrócić uwagę na badania przeprowadzone przez TNS OBOP z 27 sierpnia 2008 na temat: *Czy Polacy są przesądni ?* A oto wyniki tych badań:

Należy na początku podkreślić, że 58% społeczeństwa wierzy w przesady i zabobony.

L.p.	Kategorie odpowiedzi	Procent (%)
1.	Kominiarz	38
2.	Czterolistna koniczyna	33
3.	Czarny kot	31
4.	Witanie się przez próg	28
5.	Rozbicie lustra	27
6.	Liczba 13	21
7.	Talizman	21
8.	Cyfra 7	19
9.	Rozbicie szklanki, kieliszka	18
10.	Wstanie z łóżka lewą nogą	14

Tego rodzaju wiara w przesady wskazuje na bardzo niską korelację między wiarą religijną a moralnością polskiego, katolickiego społeczeństwa.

5. Błędy i trudności w nauczaniu i uczeniu się wartości w wychowaniu rodzinnym

Według badań psychologicznych trudności w dziedzinie nawiązania wysokiej korelacji pomiędzy religijnością i moralnością tkwią między innymi w zaburzonej komunikacji rodzinnej (zerwanie więzi w systemie rodzinnym). Warto zatem przytoczyć najczęściej występujące w tej dziedzinie błędy:

- **Uogólnianie.** Szczególnie deprimujące są słowa: *zawsze*, *ciągle* i *nigdy*. Osoby formułujące tego typu zarzuty nie zawsze zdają sobie sprawę, że powodują u osób w systemie rodzinnym niepożądane reakcje.
- **Moralizowanie.** Jest to swoista manipulacja werbalna odwołująca się do wyższych wartości. Stwierdzenia takie wpływają na obniżenie poczucia wartości u rozmówcy.
- **Pomniejszanie problemu.** Częstym błędem jest przekonywanie kogoś, że strata, którą poniósł, nie jest zbyt duża. Czynimy to w dobrej wierze, pragnąc pomniejszyć żal odczuwany przez bliską nam osobę.
- **Dawanie „dobrych” rad.** Ludzie dorośli, jak i dzieci odbierają je najczęściej jako nadmierne wtrącanie się w ich osobiste sprawy.
- **Zabranianie.** Bezpośrednie zabranianie komuś czegokolwiek okazuje się mało skuteczne. Wiąże się to bowiem ze zjawiskiem tak zwanej reaktancji, czyli buntowniczej reakcji człowieka na ograniczanie jego wolności.
- **Obwinianie.** Wszelkie zarzuty budzą sprzeciw partnera i prowokują go wręcz do tego, aby robić właśnie to, o co go się obwinia. Między innymi dlatego wielu nastolatków robi właśnie te rzeczy, za które rodzice ostro ich potępiają.
- **Agresywne przekazy.** Poprzez taką postawę rodzice przekazują dziecku, że nic nie potrafi i skłaniają je do tego, aby nie podejmować wysiłków poprawy zaistniałej sytuacji.
- **Straszenie.** Takie działanie jest mało skuteczne, gdyż groźby skutkują jedynie na krótką metę. A gdy zniknie możliwość jej spełnienia, wówczas większość ludzi podejmuje zabronione działania.
- **Rozkazywanie.** Niezbyt skuteczne są bezpośrednie polecenia, zwłaszcza ostre nakazy. Lepiej jest więc wyrazić to samo poprzez omówienie.
- **Ironia.** Wszelkiego rodzaju sarkastyczne wypowiedzi mają destruktywny wpływ na odbiorców, ponieważ obniżają ich poczucie własnej wartości i przez to zniechęcają do konstruktywnego działania. Ciągłe krytykowa-

nie partnera, zwłaszcza w obecności innych osób, może prowadzić do rozwodu.

- **Prowokowanie.** W wielu przypadkach nie zdajemy sobie sprawy z tego, że krytykując kogoś prowokujemy go do działania w niepożądany sposób. Mążnek, który ciągle słyszy, że jest nieodpowiedzialny nie wykazuje ochoty do zacieśniania więzi małżeńskiej.
- **Używanie porównań.** Destruktywnie działają wszelkie porównania, zwłaszcza jeśli są one niekorzystne dla partnerów. Gdy wypadamy lepiej od innych, jesteśmy nie tylko zadowoleni, lecz także uważamy, że osoba je wypowiadająca jest bardzo sympatyczna.
- **Postawa męczeńska.** Postawa ta jest równie skutecznym sposobem wywoływania niechęci u bliskich osób. Celują w tym zwłaszcza kobiety, które jakże często narzekają (Kaczmarek 2006 s. 8-12).

Warto jednak zwrócić uwagę na fakt, iż mimo rozmaitych trudności życia współczesnej rodziny dla wielu ludzi dom rodzinny jest oazą. Jest obiektem identyfikacji i stanowi, swoistą małą ojczyznę. Z niektórych badań wynika, że zdecydowana większość młodzieży deklaruje zadowolenie z własnej rodziny oraz atmosfery panującej w domu (Ogryzko – Wiewiórowska, 2001 s. 117 – 120).

Należy jednak podkreślić, że nie jest to zadowolenie wyrażane w sposób zupełnie bezkrytyczny. Deklarowane bowiem zadowolenie z życia rodzinnego nie przeszkadza młodym ludziom w przyjmowaniu postawy krytycznej wobec najbliższych. Ponad połowa badanych dostrzega potrzebę radykalnej zmiany w swojej rodzinie. Dwie na pięć badanych osób takich zmian nie potrzebują. Natomiast dorastające dzieci odczuwają potrzebę zmian w rodzinie macierzystej, chciałyby doświadczyć w niej więcej pozytywnych emocji i uczuć, takich jak: ciepła, miłości, wyrozumiałości, zainteresowania sprawami drugiego człowieka. Poddając analizie racje podawane przez osoby badane, można odnieść wrażenie ich dojrzałego stosunku do swych rodzin, połączonego z z troskaniem związanym z niedostatkami. Sądy te wyraźnie potwierdzają wypowiedzi dotyczące relacji pomiędzy rodziną pochodzenia a przyszłą, która sami będą zakładać. Pomimo tych zastrzeżeń, prawie połowa badanych pragnęłaby przenieść niektóre cechy życia domowego do swojego przyszłego domu. Również co dziesiąta badana osoba nie chce zmian. Pragnie bowiem powtórzenia wzoru

wyniesionego z domu. Jedynie co siódma badana osoba odrzuca wzór życia małżeńskiego swoich rodziców (Pszczółka 2006 s. 438-439).

Analizując wyniki badań można dojść do pozytywnej konkluzji, iż badani w zadawalający sposób charakteryzują swój rodzinny dom. Niepokoii jednak przy tym brak porozumienia w rodzinie i subiektywne poczucie osamotnienia młodych ludzi, a przy tym wyraźnie ujawniający się konflikt pokoleń mocno wkraczający na grunt życia rodzinnego (Pszczółka 2006 s. 438-439).

Nie wolno zapominać o tym, że proces tworzenia się systemu rodzinnego jest uwarunkowany licznymi zmiennymi. Raport o sytuacji polskich rodzin zwraca uwagę na przyczyny późnego zawierania związków małżeńskich:

- trudne warunki ekonomiczne młodego pokolenia będącego w wieku zakładania i budowy rodziny;
- bezrobocie;
- niskie dochody;
- niedostępność mieszkań ze względu na zbyt wysokie ceny;
- brak ulg i kredytów preferencyjnych dla młodych rodzin (Raport o sytuacji polskich rodzin. Pełnomocnik Rządu ds. Rodziny i Kobiet, Warszawa 1995).

Do tego dochodzą czynniki pozaekonomiczne, takie jak:

- obawa przed potencjalnym konfliktem ról zawodowych i małżeńskich;
- trudności w znalezieniu odpowiedniego kandydata na współmałżonka (ę);
- obawa przed nieudanym małżeństwem;
- obawa przed obowiązkami rodzicielskimi;
- utrata wolności i niezależności (Raport o sytuacji polskich rodzin. Pełnomocnik Rządu ds. Rodziny i Kobiet, Warszawa 1995).

W takim kontekście obraz młodego człowieka stojącego przed życiowo znaczącym zadaniem, jakim jest założenie rodziny jest dosyć pesymistyczny. Jest to bowiem jednostka z jednej strony pragnąca stworzyć rodzinę na podobieństwo własnej – macierzystej, a z drugiej strony – mająca świadomość braku takich możliwości i perspektyw. Wiadomo, że warunki życia ludzkości, a w związku z tym rodzin zmieniają się z pokolenia na pokolenie. Wzór funkcjonowania rodziny w związku ze zmiennymi ekonomicznymi staje się odległy, a wręcz niedostępny.

Nowy model rodziny jest wynikiem nowych realiów społecznych i z racji tego, iż jest nieznanym, nie jest tak zachęcający. W związku z tym następuje wzrost liczby nieformalnych związków, życie w kohabitacji, odsuwanie momentu podjęcia decyzji o sformalizowaniu związku. Badacze definiując rodzinę, zaczynają zmieniać zakres tego pojęcia, zaczyna się ono rozszerzać – jest to już wspólnota dwóch osób, często nie decydująca się na posiadanie potomka z powodów finansowych, mogąca nie mieszkać we wspólnym gospodarstwie, nie zinstytucjonalizowana – czyli opierająca się na dobrej woli dwojga ludzi, którzy deklarują sobie nawzajem wyłączność na kontakty natury emocjonalno – seksualnej. Obraz takiej rodziny jest zatrważający, ponieważ stanowi zagrożenie dla funkcjonowania całej struktury społecznej. Społeczeństwo, w którym zanika ta podstawowa komórka, musi się zmienić. Zmiany te wydają się niebezpieczne. Wzrost liczby wolnych związków spowoduje przede wszystkim zmniejszenie przyrostu naturalnego, co zachwieje wymianą pokoleń – już obserwowaną w krajach Europy Zachodniej. Socjalizacja dzieci w takiej formie rodziny przyniesie szereg zmian we wzorcach wychowawczych dorastającego pokolenia (Pszczółka 2006 s. 440).

Stolica Apostolska ogłosiła rok 1994 rokiem rodziny. Współcześnie zaś w wielu kręgach katolickich pojawia się postulat, by nowy XXI wiek był wiekiem rodziny. Zaniechanie działań na rzecz rodziny może spowodować dramat zniszczenia ludzkości. Jan Paweł II wielokrotnie przypominał i uczył, że rodzina chrześcijańska powinna spełniać szczególną misję. Ma bowiem służyć budowaniu Kościoła, i wznoszenia Królestwa Bożego w świecie. Chrystus Pan udziela małżonkom chrześcijańskim, mocą małżeństwa sakramentalnego, specjalnego apostolskiego mandatu (Jan Paweł II 1981 nr 71). Jest to powołanie. W powołaniu człowieka przez Boga biorą udział tylko dwie osoby: Bóg, w całym swoim majestacie i tajemnicy, oraz człowiek, w całej prawdzie, chociaż czasem lękający się, czasami odmawiający (Działa 1982 s. 213).

Ważnym zadaniem współczesnych rodzin ma być ewangelizacja rodzin przez rodziny. W taki bowiem sposób rodzina pozwala współczesnemu światu odczuć właściwy smak życia (Jan Paweł II 1980 s. 587) i wypełnia obowiązek najważniejszy i podstawowy pośród wszystkich jej obowiązków: po prostu strzec i zachować człowieka (Jan Paweł II 1981 s. 338).

Jan Paweł II wzywając i zachęcając rodziny, aby były Ewangelią, równocześnie prosi, aby głosiły Ewangelię. Zwraca przy tym uwagę, że małżonkowie nie

mogą uciekać od społeczeństwa i zamykać się wyłącznie we własnej intymności, gdyż ich jedność ma służyć także innym ludziom. Taka perspektywa papieska daje szansę na uratowanie świata i cywilizacji współczesnej właśnie poprzez rodzinę.

Bibliografia:

- Bertalanffy L.v.(1967). *Robots, Men and Minds*, Harper, New York. Centrum Badania Opinii Społecznej z sierpnia 2008.
- Colman A.W.(2009). *Słownik psychologii*, PWN, Warszawa.
- Działa E.(1982). *W milczeniu i nadziei*, W drodze, Poznań.
- Gałkowski T.(1994). *Więź dziecka autystycznego z rodziną*. W: M. Chodkowska (red.). *Człowiek niepełnosprawny*, Wyd. UMCS, Lublin.
- Jan Paweł II. (1980). Przywrócić światu smak życia. Przemówienie do Narodowej Pielgrzymki Rodzin z Francji, 10.XI. 1980, W: *Nauczanie papieskie 3-2*.
- Jan Paweł II. (1980). Rodzina przedmiotem i podmiotem misji. Homilia na otwarcie Synodu Biskupów, 26.IX. 1980, W: *Nauczanie Papieskie 3-2*.
- Jan Paweł II. (1981). *Familiaris Consortio*. Watykan.
- Kaczmarek B.(2006). *Komunikacja a więzy rodzinne*, Zamość.
- Ogryzko – Wiewiórowska M. (2001). Rodzina w oczach młodego człowieka, W: M. Ziemska (red.), *Rodzina współczesna*, PWN, Warszawa.
- Okoń W.(1987). *Słownik pedagogiczny*, PWN, Warszawa.
- Pszczółka K.(2006). Uwagi o niektórych problemach współczesnej rodziny, W: W. Korzeniowska, U. Szuścik (red.). *Rodzina. Historia i współczesność*. Kraków.
- Radochoński M.(1986). *Rodzina jako system psychospołeczny*, „Problemy Rodziny”, 5.
- *Raport o sytuacji polskich rodzin. Pełnomocnik Rządu ds. Rodziny i Kobiet.* (1995). Warszawa.
- Reber A.S.(2000). *Słownik psychologii*, Scholar, Warszawa.
- Sidor B. (2005). *Psychospołeczne aspekty funkcjonowania młodzieży mającej rodzeństwo z niepełnosprawnością umysłową*, TN KUL, Lublin.
- Siuta J.(2005). *Słownik psychologii*, Wyd. Zielona Sowa, Kraków.
- Stepulak M.(1995). *Podejście systemowe we współczesnej psychologii polskiej*, RW KUL, Lublin.
- Stepulak M.(2007). *Relacyjność systemu rodzinnego*, Roczniki Teologiczne, Tom LIV, z. 10.
- Szewczuk W.(red.). (1998). *Encyklopedia psychologii*, Fundacja Innowacji, Warszawa.

SPIS TREŚCI

Stolica Apostolska

Orędzie Ojca Świętego Benedykta XVI na Wielki Post 2009 r. 113

Episkopat Polski

Komunikat z 347. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski 118

Komunikat Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski 122

Biskup Siedlecki

Słowo Biskupa Ordynariusza na Dzień Świętości Życia 123

Dekret o wizytacjach kanonicznych 125

Dekret o utworzeniu Centrum Edukacji Ekologicznej

p.w. św. Franciszka z Asyżu. 126

Zaproszenie na rekolekcje kapłańskie 127

Zmiany wśród duchowieństwa

Nominacje kapłańskie. 128

Egzorcycyści. 129

Komunikaty kurii

Komunikat Wydziału Duszpasterskiego 130

Zaproszenie na spotkanie Księży Dziekanów 132

Program uroczystości związanych z IV rocznicą śmierci

Sługi Bożego Jana Pawła II w Siedlcach 133

Rekolekcje kapłańskie w Wyższym Seminarium Duchownym

Nowe Opole, 14 -17 kwietnia 2009 r. 134

Kalendarz Diecezjalny c.d. 136

Diecezjalny finał konkursu szkolnego i parafialnego wiedzy

o Św. Pawle Apostole /25.03.2009/. 139

Regulamin konkursu recytatorskiego Jana Pawła II organizowanego

w ramach działań szkół noszących imię Jana Pawła II

z Diecezji Siedleckiej 140

Informacje o konkursie 142

Festiwal twórczości chrześcijańskiej. 143

Dodatek

Ks. dr hab. Marian Zdzisław Stepulak, KUL Lublin

Społeczny kontekst nauczania i uczenia się wartości w rodzinie polskiej . 152

ISSN 1230-7165

Wydawca:

Unitas

Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej

08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22

tel. 025 632-27-66

e-mail: unitas.siedlce@neostrada.pl

Redaktor naczelny: ks. Jacek Szostakiewicz